

FLAMENCO
FLANDERS KNOWLEDGE AREA

Flanders Agency for Mobility and Cooperation in Higher Education

JAARVERSLAG 2012

een publicatie
van
Flanders Knowledge Area
uitgave 13.31

Inhoud

De aflijning van de bevoegdheden en de nieuwe samenstelling van de bestuursorganen <i>het organigram uitgetekend en geoperationaliseerd</i>	3
Een nieuwe naam, een bredere doelstelling <i>het samengaan van de delen levert meer op dan de som van de delen</i>	4
Flamenco / Flanders Knowledge Area <i>wijziging statuten, hersamenstelling algemene vergadering en raad van bestuur, bevoegdheden</i>	6
Kantoor en financiering <i>huisvesting, financiering, secretariaat</i>	8
Projectstructuur <i>het bedienen van verschillende doelgroepen</i>	9
Informereren over internationale initiatieven, acties, processen en projecten <i>communicatie, opinie & debat</i>	10
Fungeren als kenniscentrum over internationalisering <i>studies & statistics: mobiliteit 20 – 20</i>	20
Promoten van het Vlaams hoger onderwijs in het buitenland <i>Study in Flanders, Science without Borders</i>	22
Stimuleren van uitgaande mobiliteit <i>Studeer in het Buitenland, Student in het Buitenland, Transfer of Innovation – RECONFIRM, Mobiliteitsbeurzen Transitielanden</i>	26
Ondersteunen en stimuleren van het internationaliseringsproces van de instellingen <i>Handboek Internationalisering</i>	30
Positioneren van het Vlaams wetenschappelijk onderzoek op internationale fora <i>Research in Flanders</i>	32
Samenstelling van bestuursorganen en secretariaat	34
Lijst van afkortingen	39
Colofon	39

*Tijdens een bijzondere algemene vergadering van 12 december 2012 worden de statuten van de vzw aangepast. De naamsverandering wordt ingeschreven en de doelstelling wordt breder gedefinieerd. Flamenco heet voortaan **Flanders Knowledge Area**.*

Sinds de oprichting van de Vlaamse Universiteiten- en Hogescholenraad (VLUHR) wordt door overheden, bevoegde overlegplatformen en koepelorganisaties gewerkt aan een efficiënte invulling van een complex organigram. Wat het werkveld Internationalisering betreft diende Flamenco / Flanders Knowledge Area te worden ingeschreven in de door VLUHR uitgetekende structuur, waarbij het bestuurscomité Internationalisering & Ontwikkelingssamenwerking (BC I & O) werd opgezet als beleidsorgaan voor de in de naam van het comité genoemde werkvelden. In 2012 wordt de architectuur gefinaliseerd en worden de bevoegdheden van de diverse instanties duidelijk afgelijnd. De definiëring van de bevoegdheden wordt op het niveau van het BC I & O samengevat in een Aflijningsnota die begin 2013 door de bevoegde overlegplatformen dient te worden goedgekeurd. De bevoegdheden kunnen alvast als volgt worden samengevat:

- Het BC I & O fungeert als overkoepelend orgaan dat beleidsvoorbereidend werk doet voor de domeinen: Internationalisering en Ontwikkelingssamenwerking. Het BC I & O rapporteert aan de raad van bestuur van VLUHR.
- Flanders Knowledge Area fungeert als operationele unit voor internationalisering van het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (met uitzondering van Ontwikkelingssamenwerking) waarbinnen, op basis van de door het BC I & O geformuleerde beleidsdoelstellingen en –prioriteiten, operationele acties worden ondernomen. De raad van bestuur rapporteert aan de algemene vergadering. (Ad hoc) werkgroepen rapporteren aan de raad van bestuur.
- Het secretariaat voor Universitaire Ontwikkelingssamenwerking (VLIR-UOS) is operationeel binnen de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en rapporteert als dusdanig aan het bureau der rectoren.
- ADINSA is een overlegplatform voor expertise-uitwisseling tussen verantwoordelijken voor internationalisering van hogescholen en universiteiten, VLIR-UOS en het departement Onderwijs & Vorming. ADINSA rapporteert aan het BC I & O.

Een andere structurele oefening die diende te gebeuren is de hersamenstelling van de algemene vergadering en de hersamenstelling van de raad van bestuur van Flamenco / Flanders Knowledge Area. Naast de duidelijke definiëring van de bevoegdheden, dient de samenstelling van de vergaderingen er voor te zorgen dat de communicatie- en informatiestromen wat betreft beleidsinitiatieven, projecten, recurrente werking, enz., op een efficiënte manier kan verlopen zonder op het niveau van het dossierbeheer te verdwalen in verdubbeling van informatie, verdubbeling van initiatief, en verdubbeling van advies en inspraak. De algemene vergadering van VLUHR adviseerde daarom om het BC I & O en de algemene vergadering van Flamenco / Flanders Knowledge Area samen te stellen conform het principe van de personele unie. De hersamenstelling van de algemene vergadering van Flamenco / Flanders Knowledge Area wordt gerealiseerd in 2012. De eerste vergadering van de algemene vergadering in nieuwe samenstelling heeft plaats in oktober.

Gevolg van deze hersamenstelling is dat ook de raad van bestuur van de vzw opnieuw zal worden samengesteld. Dat zal gebeuren tijdens een overleg van de raad van bestuur in februari 2013.

Nu de structurele hervormingen zijn afgerond en Flamenco / Flanders Knowledge Area de werking kan continueren en uitbouwen binnen het VLUHR-organigram, staat de vzw voor enkele boeiende uitdagingen. Er zal in 2013 extra financiering worden aangetrokken voor de projecten Research in Flanders; Transfer of Innovation, RECONFIRM; en het Mobiliteitsprogramma Transitielanden. Deze drie projecten worden in 2012 voorbereid en opgestart. Dat, in tijden van reorganisatie en herstructurering, Flamenco / Flanders Knowledge Area door de initiatiefnemers en financiers wordt uitgenodigd om de projecten op te zetten, uit te bouwen en te continueren, interpreteer ik graag als een blijk van vertrouwen.

december 2012

Bart De Moor
voorzitter algemene vergadering Flamenco / Flanders Knowledge Area
voorzitter VLUHR BC I & O

Vier jaar na de oprichting van de vzw *Flanders Agency for Mobility and Cooperation in Higher Education*, afgekort Flamenco vzw, wordt in 2012 de naam van de vereniging gewijzigd. Flamenco vzw heet voortaan: **Flanders Knowledge Area**.

De naamsverandering is gekoppeld aan de uitbreiding van de doelstelling van de vereniging. De nieuwe doelstelling wordt eind 2012 ingeschreven in de statuten. De initiële opdracht, zijnde: in te staan voor de internationalisering van het Vlaams hoger onderwijs, wordt uitgebreid met de opdracht ook het Vlaams onderzoekslandschap te promoten. Initiatieven en projecten zullen worden uitgewerkt complementair aan de inspanningen tot internationalisering van de individuele instellingen, en complementair aan de inspanningen en in overleg met de bevoegde departementen van de Vlaamse overheid. In 2012 wordt gestart met de voorbereiding van een nieuw project: *Research in Flanders*. Dat project zal, parallel aan het bestaande project *Study in Flanders*, worden opgezet met als eerste doel: de presentatie en de promotie van het Vlaams wetenschappelijk onderzoek. Zoals uit de breder geformuleerde doelstelling van de vereniging blijkt, is het niet de bedoeling om bestaande initiatieven over te nemen of informatie te dupliceren. Via informatiekanaal zullen, op een efficiënte wijze: presentaties worden gebundeld, realisaties in het daglicht worden geplaatst, bestaande (informatie-)kanalen worden ontsloten. Voor specifieke informatie zal naar de individuele instellingen en koepelorganisaties worden doorverwezen.

De werking van Flamenco / Flanders Knowledge Area vzw wordt in voorliggend jaarverslag beschreven aan de hand van prioriteiten die in de statuten en in de strategienota zijn ingeschreven. De opdracht *Positioneren van het Vlaams wetenschappelijk onderzoek op internationale fora*, wordt dan ook aan de lijst toegevoegd en is meteen een hoofdstuktitel van dit verslag.

In 2012 worden de bestaande projecten gecontinueerd en wordt de communicatie geoptimaliseerd door de lancering van een nieuwsbrief. De nieuwsbrief wordt om de twee weken gestuurd aan het brede netwerk, en bevat informatie over de werking van Flamenco / Flanders Knowledge Area, de voortgang van de projecten, de verslagen van de events. In de nieuwsbrief worden ook externe berichten overgenomen die aansluiten bij de werking en nuttige informatie bevatten voor diegenen betrokken bij de internationalisering van het hoger onderwijs.

Naast de continuering van de deelname van *Study in Flanders* aan internationale recruiterings- en netwerkbeurzen, wordt in 2012 aangesloten bij de prinselijke missies en de zendingen van de minister-president. Op Vlaams niveau kadert een en ander in het beleid rond academische diplomatie waarvoor wordt samengewerkt met het departement Internationaal Vlaanderen. Tijdens deze missies en zendingen worden events georganiseerd waarbij het Vlaams hogeronderwijs- en onderzoekslandschap wordt gepresenteerd. In die context is het dan ook belangrijk dat een project als *Research in Flanders* in de loop van 2013 op een structurele manier deze opdracht zal kunnen ondersteunen.

Flamenco / Flanders Knowledge Area slaagt er in 2012 in om nieuwe projecten op te starten. Het project *Transfer of Innovation, RECONFIRM* is een Europees project (binnen Leonardo da Vinci) dat door Universiteit Antwerpen wordt gecoördineerd, en waarbij Flamenco / Flanders Knowledge Area betrokken is als bevoorrechte partner. Het resultaat van het project moet zijn dat tegen eind 2014 een regionaal stageplatform voor alumni en studenten wordt opgezet, waarbij het regionaal kantoor voor Vlaanderen zou worden ondergebracht bij Flanders Knowledge Area.

Eind 2012 worden door de Vlaams minister van Onderwijs, Pascal Smet, ministeriële besluiten ondertekend betreffende het verlenen van mobiliteitsbeurzen aan studenten van en naar transitielanden. De landen zijn: Marokko, Turkije, Brazilië, Zuid-Afrika. Het project zal op operationeel niveau worden gecoördineerd door Flamenco / Flanders Knowledge Area. Een eerste call zal worden gelanceerd in maart 2013.

In het jaarverslag is een paragraaf opgenomen over de projectstructuur. Flamenco / Flanders Knowledge Area is erin geslaagd om met de bestaande en nieuwe projecten een sterke complementariteit te creëren wat betreft de te bedienen doelgroepen. De doelgroepen zijn: het Vlaams en internationaal netwerk van beleidsmakers, beleidsadviseurs en International Officers; Vlaamse en buitenlandse studenten en alumni; het internationaal netwerk van hogeronderwijsinstellingen en wetenschappelijke instellingen. Verschillende projecten bedienen verschillende doelgroepen. Hiermee wordt andermaal aangetoond dat de inhoud van de diverse projecten weliswaar het thema van het project in strikte zin bedient, maar tevens voldoende breed wordt aangepakt waardoor de specificiteit van alle thema's samen een synergie bewerkstelligt of, hoe het samengaan van de delen meer oplevert dan de som van die delen.

Met het afronden van het verslag 2012 kijken allen die rechtstreeks bij de werking van Flamenco / Flanders Knowledge Area betrokken zijn, uit naar een boeiende werking in 2013.

december 2012

Piet Van Hove
voorzitter raad van bestuur Flamenco / Flanders Knowledge Area

Wijziging statuten

naamsverandering, verbreding van de doelstelling

In de brief waarin de minister-president van de Vlaamse regering aan Flamenco vzw vraagt om in te staan voor de promotie van de Vlaamse kennisinstellingen in het buitenland (januari 2012)¹, wordt volgende voorwaarde ingeschreven voor het bekomen van een jaarlijkse financiering: *Om tegemoet te komen aan het takenpakket suggereer ik de naam van de vzw te wijzigen in Flanders Knowledge Area vzw.*

Tijdens een bijzondere algemene vergadering van 12 december 2012 worden de statuten van de vzw gewijzigd. De naamsverandering van de vzw wordt ingeschreven en de doelstelling van de vereniging wordt breder gedefinieerd:

De vereniging heeft tot doel, met uitsluiting van elk winstoogmerk, bij te dragen tot de internationalisering van het Vlaams hoger onderwijs- en onderzoekslandschap, door complementair en faciliterend op te treden ten opzichte van de inspanningen tot internationalisering van de individuele instellingen, en complementair aan de inspanningen van en in overleg met de bevoegde departementen van de Vlaamse overheid, in te staan voor de coördinatie van instellingsoverschrijdende initiatieven en door eigen inspanningen te leveren om het Vlaams hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek duidelijk te positioneren op internationale fora.

Hersamenstelling algemene vergadering

De algemene vergadering van de VLUHR (Vlaamse Universiteiten- en Hogescholenraad) drukte, tijdens het overleg van 24 juni 2011, de bezorgdheid uit omtrent de eenduidigheid in de aansturing van de operationele entiteiten (Flamenco vzw en het Secretariaat voor Universitaire Ontwikkelingssamenwerking) en de symmetrie tussen internationalisering en ontwikkelingssamenwerking. De algemene vergadering suggereerde hiertoe het principe van de personele unie te hanteren, wat aansluit bij de geplande overlap tussen de samenstelling van het bestuurscomité en deze van de onderliggende bestuursorganen.

Tijdens de vergadering van de raad van bestuur van de vzw van 19 juni 2012 worden volgende personen toegevoegd aan de algemene vergadering:

- voor Associatie KU Leuven: Flora Carrijn, Johan Cloet, Bart De Moor, Toon Martens, Roel Merckx,
- voor Associatie Universiteit Gent: Luc François, Bert Hoogewijs, Patrick Sorgeloos, Johan Veeckman,
- voor Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen: Patrick Blondé, Johan Meeusen, Robrecht Renard,
- voor Universitaire Associatie Brussel: Jean-Pierre De Greve, Luc Van de Velde,
- voor Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg: Kristien Bauwens, Jean-Michel Rigo.

De algemene vergadering komt voor het eerst samen in nieuwe samenstelling op 18 oktober 2012.

Hersamenstelling raad van bestuur

Op 5 november 2012 wordt door de voorzitter van Flamenco vzw een brief gestuurd aan de voorzitters van de Universitaire Associaties over de hersamenstelling van de raad van bestuur van de vzw.

Tijdens het overleg van de algemene vergadering van 18 oktober 2012, wordt voorgesteld om grosso modo de huidige samenstelling van de raad van bestuur aan te houden wegens de inzetbaarheid en betrokkenheid van de leden bij de operationele werking van de vzw. De leden van de raad van bestuur werken actief mee aan de projecten, en fungeren als voorzitter van de werkgroepen. Ook wordt voorgesteld om de voor de raad van bestuur gehanteerde associatieverdeelsleutel aan te houden: 4/3/2/1/1.

De hersamenstelling van de raad van bestuur zal worden geagendeerd voor het overleg van de algemene vergadering van de vzw van 31 januari 2013.

Bevoegdheden

In 2012 wordt de vzw formeel ingeschreven in het organigram van de Vlaamse Universiteiten- en Hogescholenraad (VLUHR).

De afbakening van de bevoegdheden van de verschillende entiteiten binnen het organigram, is onderwerp van een nota die wordt opgesteld naar aanleiding van een tijdens de vergadering van 18 oktober 2012 door de leden van het bestuurscomité I & O geformuleerde vraag. De vraag wordt ingegeven door de vaststelling dat de meerwaarde van het decretaal gecreëerde VLUHR bestuurscomité I & O, dat is opgericht met de bedoeling een beleidsforum te creëren voor het kruispunt tussen de beleidsdomeinen Internationalisering en Ontwikkelingssamenwerking, nog niet echt geconcretiseerd is. Het bestuurscomité I & O onderschrijft de in de nota geformuleerde nood om snel een duidelijke taakomschrijving vast te stellen voor: de vier fora (bestuurscomité I & O, Flamenco / Flanders Knowledge Area vzw, VLIR-UOS en ADINSA), de medewerkers en het secretariaat van het bestuurscomité I & O. De nota zal in januari 2013 aan het bestuurscomité I & O worden voorgelegd.

De bevoegdheid van Flamenco / Flanders Knowledge Area wordt als volgt omschreven: Flanders Knowledge Area vzw is een operationele entiteit voor internationalisering van het hoger onderwijs (met uitzondering van ontwikkelingssamenwerking) die ressorteert onder de bevoegdheid van het VLUHR bestuurscomité Internationalisering en Ontwikkelingssamenwerking. Binnen de entiteit worden, op basis van de door het bestuurscomité I & O geformuleerde beleidsdoelstellingen en -prioriteiten, operationele acties ondernomen. Initiatieven met beleidsimpact kunnen worden uitgevoerd in overleg met het bestuurscomité I & O. Operationele acties en gemeenschappelijke projecten kunnen worden opgezet.

¹ Zie ook hoofdstuk: Research in Flanders.

FLAMENCO / FLANDERS KNOWLEDGE AREA

Huisvesting en kantoorinfrastructuur

Het bureau van Flamenco / Flanders Knowledge Area is ondergebracht in de kantoren van VLUHR in de Ravensteingalerij, Brussel. Flamenco / Flanders Knowledge Area maakt gebruik van de infrastructuur van deze kantoren, tegen een contractueel vastgelegde kost. De medewerkers van het secretariaat worden ter beschikking gesteld door VLIR (Vlaamse Interuniversitaire Raad) en VLHORA (Vlaamse Hogescholenraad).

Financiering

Flamenco / Flanders Knowledge Area wordt in 2012 gesubsidieerd door het departement Onderwijs & Vorming. Het subsidiebedrag voor 2012 bedraagt: € 122.000,-.

Deze subsidie wordt aangevuld met:

- lidmaatschapsbijdragen van de leden van de vzw,
- bijdragen van de universitaire associaties voor deelname aan de EAIE-beurs,
- inkomsten van de verkoop van de publicaties,
- inkomsten van de inschrijvingsgelden voor de door de vzw georganiseerde events.

Secretariaat

Door de structurele inbedding van de vzw in de organisatiestructuur van VLUHR, worden de taken van het secretariaat als volgt bepaald:

- de ondersteuning van de bestuurlijke werking van de vzw,
- de ondersteuning en opvolging van de operationele werking van de vzw,
- de ondersteuning van het bestuurscomité I & O.

Sinds de oprichting van Flamenco / Flanders Knowledge Area in oktober 2008, is de operationele werking uitgegroeid tot een complex van projecten die telkens met een specifiek doel werden opgezet maar elkaar ook aanvullen en in complementariteit versterken wat betreft doelgroepen en uitvoeringsmodaliteiten.

Deze inhoudelijke projectstructuur wordt gedragen door een performante technische ondersteuning waarbij het beheer van databanken, websites en andere communicatie- en informatiekanaalen worden gestuurd vanuit één centraal geïnformatiseerd systeem.

Op basis van de doelgroepen kunnen de projecten als volgt worden geclusterd:

- Vlaams netwerk van beleidsmakers, beleidsadviseurs en International Officers:
 - o Handboek Internationalisering
 - o Studies & Statistics (adviesnota Mobiliteit 20 – 20)
 - o Opinie & Debat (o.a. Flamenco-fora)
- internationaal netwerk van beleidsmakers, beleidsadviseurs en International Officers:
 - o Opinie & Debat (Good Practices Workshops)
- Vlaamse studenten en alumni:
 - o Handboek Studeer in het Buitenland
 - o Transfer of Innovation, RECONFIRM
 - o Mobiliteitsbeurzen Transitielanden
- buitenlandse studenten:
 - o Study in Flanders (incl. het Braziliaans beurzenprogramma *Science without Borders*)
 - o Mobiliteitsbeurzen Transitielanden
- internationaal netwerk van hogeronderwijsinstellingen en wetenschappelijke instellingen:
 - o Study in Flanders
 - o Research in Flanders

Het verslag over de werking van Flamenco / Flanders Knowledge Area, de projectontwikkeling en –opvolging, wordt beschreven en voorgesteld aan de hand van prioriteiten die in de statuten en de strategienota zijn ingeschreven:

- Informeren over internationale initiatieven, acties, processen en projecten.
- Fungeren als kenniscentrum over internationalisering.
- Promoten van het Vlaams hoger onderwijs in het buitenland.
- Stimuleren van uitgaande mobiliteit.
- Ondersteunen en stimuleren van het internationaliseringsproces van de instellingen.
- Positioneren van het Vlaams wetenschappelijk onderzoek op internationale fora.

Communicatie

Alle projecten worden ondersteund door algemene en specifieke voor de respectieve projecten ontwikkelde informatiekkanalen en informatiedragers.

Websites

Flamenco / Flanders Knowledge Area beheert volgende websites:

- www.flamenco-vzw.be
- www.studyinlanders.be
- www.handboek-internationalisering.be
- www.studeerinhetsbuitenland.be
- www.studentinhetsbuitenland.be

Flamenco / Flanders Knowledge Area is eigenaar van volgende URL's:

- StudiesandStatistics.be
- ResearchinFlanders.be
- FlandersKnowledgeArea.be

Sinds de lancering van de website van Flamenco / Flanders Knowledge Area in september 2009 is jaar na jaar een aanzienlijke groei waar te nemen van het aantal bezoekers van site.

Online tools

Intranet

Het intranet wordt voornamelijk gebruikt voor het posten van vergaderdocumenten van de overlegplatformen en werkgroepen, en voor het posten van werkdocumenten ten behoeve van de projectopvolging.

Extranet

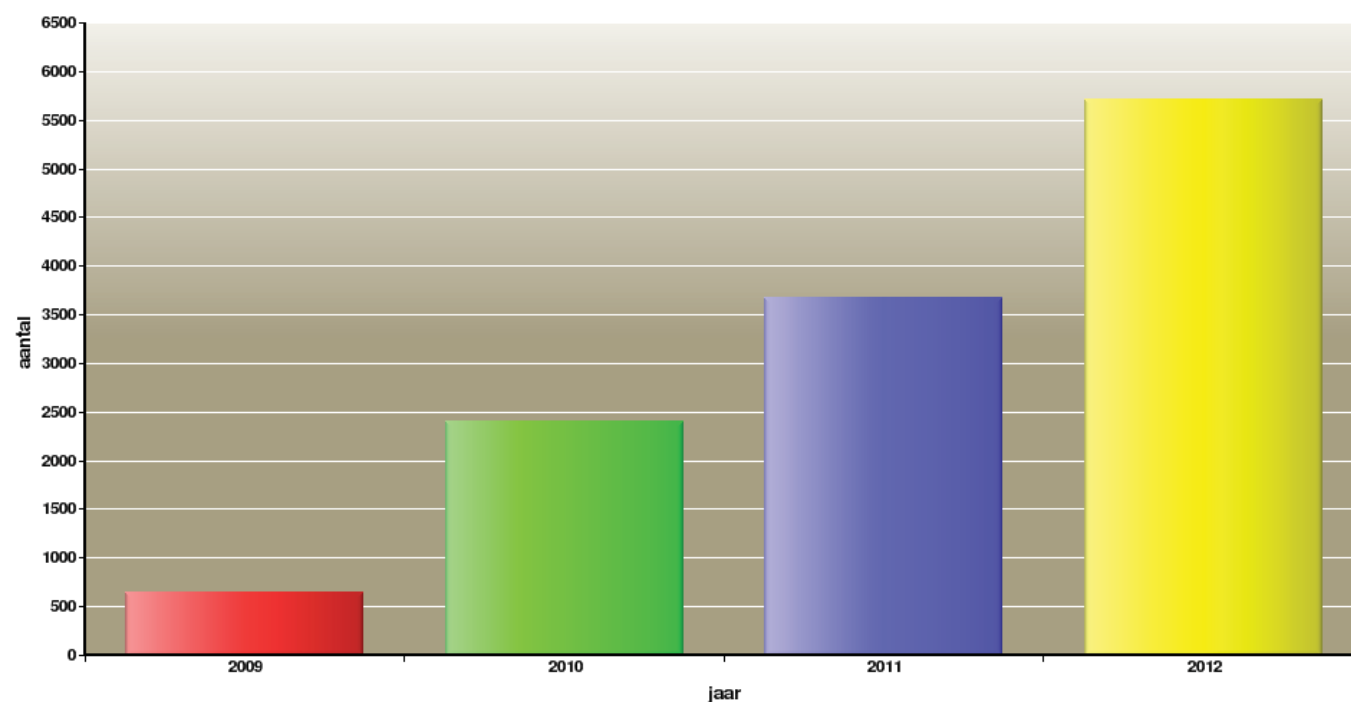
Via extranet kunnen de hogeronderwijsinstellingen de informatie over hun instelling en/of opleidingsprogramma's invoeren en aanvullen. Deze informatie wordt gepubliceerd op de website van het project Study in Flanders.

Ten behoeve van het secretariaat bevat het portaal de centrale databanken voor het beheren van: nieuwsberichten, fotoreeksen, kalenders, nieuwsbrieven en de congresmodule.

Congresmodule

In 2012 wordt een module ontwikkeld voor de opvolging van de inschrijvingen voor de door Flamenco / Flanders Knowledge Area georganiseerde events. Deze inschrijvingen gebeuren online, via een afgeschermd pagina op de website. De registraties worden automatisch opgelijst. De tool voorziet eveneens in de automatische opvolging van betalingen: het aanmaken van onkostennota's en het verzenden van de nota's via e-mail. De opgelijste gegevens kunnen op een eenvoudige manier, via een Excelbestand, worden gedownload hetgeen logistieke verwerking (zoals het aanmaken van aanwezigheidslijsten, badges, ...) aanzienlijk vereenvoudigt en een grote tijdswinst betekent.

aantal bezoekers website Flamenco

FLAMENCO / FLANDERS KNOWLEDGE AREA

Publicaties

In 2012 verschijnen volgende publicaties:

- Jaarverslag 2011,
- Brochure Study in Flanders, editie 2013,
- Handboek Internationalisering, editie 2012 – 2013.

Nieuwsbrief

Sinds mei 2012 publiceert Flamenco / Flanders Knowledge Area een elektronische nieuwsbrief. De nieuwsbrief is een publicatie die om de twee weken aan een breed netwerk wordt gestuurd. De nieuwsbrief bevat voor de werking van Flamenco / Flanders Knowledge Area relevante berichten, informatie over de nieuwe projecten en de opvolging van de bestaande projecten. De nieuwsbrief is automatisch gekoppeld aan de extranetmodules: nieuws, kalender en fotoreeksen, waardoor telkens wanneer een bericht via deze modules op een van de websites wordt gepost, het bericht of de fotoreeks ook wordt opgenomen in de nieuwsbrief. De verzending van de nieuwsbrief wordt automatisch gegenereerd. Dringende tussentijdse berichten kunnen manueel worden gegenereerd en verzonden.

Sociale media

De wbsitemodules nieuws, kalender en fotoreeks, zijn gekoppeld aan de pagina's van Flamenco / Flanders Knowledge Area en Study in Flanders op de sociale mediasites: Facebook en Twitter. Telkens wanneer een bericht via deze modules wordt gepubliceerd op een van de websites, wordt automatisch een link geplaatst op de tijdslijn van Facebook of een tweet gepost via Twitter.

Opinie & Debat

Events

NAFSA, 2012

Op woensdag 30 mei 2012 wordt in het kader van de NAFSA-conferentie door Flamenco / Flanders Knowledge Area, in samenwerking met Flanders House New York, een Vlaams ontbijt aangeboden aan de effectieve en potentiële partners van de Vlaamse hogeroponderwijsinstellingen. Het event heeft plaats in het Hilton Americas Hotel in Houston, Texas.

Het thema van de bijeenkomst is: *Best Practices in Mobility between Flanders and the USA / Canada.*

Volgende onderwerpen worden voorgesteld en besproken:

- *Why Flanders?*, door Kris Dierckx, vertegenwoordiger van de Vlaamse regering, Flanders House New York,
- *Using Consortia to facilitate Student Exchange*, door Piet Van Hove, Universiteit Antwerpen,
- *Innovative Approaches to study abroad*, door Bart Hendrickx, KU Leuven,
- *Strategic Approach to broad Institutional Cooperation*, door Hilde Eeckhout, Arteveldehogeschool

Verder is Flamenco / Flanders Knowledge Area, op initiatief van Fulbright, co-organisator van een Belgian Beer Event voor de Vlaamse hogeroponderwijsinstellingen en hun wereldwijde partners.

EAIE, 2012

Van 11 tot 14 september 2012 neemt Flamenco / Flanders Knowledge Area, samen met vertegenwoordigers van de Vlaamse hogeroponderwijsinstellingen, deel aan de netwerkbeurs van EAIE, European Association for International Education.

De beurs heeft plaats in Dublin en heeft als thema: *Rethinking Education, Reshaping Economies.*

Op donderdag 13 september wordt op de beursstand van Study in Flanders een meet & greet georganiseerd door de deelnemende instellingen voor hun partners. De ambassadeur van België in Ierland, Robert Devriese, en Vlaams vertegenwoordiger Dirk Smolders, zijn bij dat event aanwezig.

Bovendien nodigt de ambassadeur op 13 september 2012 de vertegenwoordigers van de hogeroponderwijsinstellingen uit Vlaanderen en Wallonië uit voor een receptie op de Belgische residentie.

Delegaties

Van 4 tot 9 juni 2012 bezoekt een delegatie van Braziliaanse universiteitsrectoren Belgische hogeronderwijsinstellingen. Wat betreft de Vlaamse universiteiten, hogescholen en overheden wordt het bezoek gecoördineerd door Flamenco / Flanders Knowledge Area.

In Vlaanderen worden alle universiteiten bezocht: Universiteit Antwerpen, Universiteit Gent, KU Leuven, Universiteit Hasselt en Vrije Universiteit Brussel. Volgende associatiepartners zijn in de respectieve universiteiten vertegenwoordigd: Hogeschool West-Vlaanderen, Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen, Lessius Hogeschool, Provinciale Hogeschool Limburg, XIOS Hogeschool, Erasmushogeschool Brussel.

Op vrijdag 8 juni wordt het bezoek afgesloten met een ontmoeting met de Vlaams minister voor Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, Pascal Smet, en een debriefing in de Braziliaanse ambassade in Brussel.

Het bezoek kan rekenen op aardig wat persbelangstelling. TV Limburg maakt een kort beeldverslag en op 6 juni 2012 wijdt het actualiteiten- en duidingsprogramma Ter Zake een bijdrage aan het bezoek.

Missies en zendingen

Sinds 2012 sluit Flamenco / Flanders Knowledge Area aan bij prinselijke missies en zendingen van de Vlaams minister-president. Vooraleer bij deze missies en zendingen aan te sluiten wordt bij de hogeronderwijsinstellingen gepeild naar interesse in deelname. Wanneer twee of meer instellingen geïnteresseerd zijn om deel te nemen, zorgt het secretariaat van Flamenco / Flanders Knowledge Area voor de coördinatie van het (Vlaams) hogeronderwijsluik in het programma. Een en ander gebeurt in nauw overleg met het departement Internationaal Vlaanderen, het secretariaat van Flanders Investment and Trade en de collega's van de Franstalige hogeronderwijskoepels.

Vietnam

Flamenco / Flanders Knowledge Area neemt, in overleg met VLIR-UOS, deel aan de voorbereiding van het *Belgian Education Forum* dat doorgaat in Hanoi op 13 maart 2012 in het kader van de prinselijke missie naar Vietnam (10 – 16 maart 2012). Het forum richt zich tot vertegenwoordigers van het ministerie van Onderwijs en Vorming, vertegenwoordigers van de Vietnamese hogeronderwijsinstellingen en tot Vietnamese alumni van hogeronderwijsinstellingen in Vlaanderen. Er wordt, in aanwezigheid van prins Filip en prinses Mathilde, een presentatie gegeven door Paul Van Cauwenberge en Patrick Sorgeloos (Universiteit Gent) over het systeem, het aanbod en de troeven van het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen, en over de mogelijkheden tot samenwerking en uitwisseling. Het programma sluit af met een panelgesprek met alumni, waaraan Bart De Moor (KU Leuven) deelneemt.

Japan

In het kader van de prinselijke missie naar Japan (9 – 16 juni 2012) organiseert Flamenco / Flanders Knowledge Area in overleg met de KU Leuven op 11 juni 2012 een *Belgian Higher Education and Research Networking Event* aan de *Japan Student Service Organisation* in Tokyo. Bart De Moor (KU Leuven) geeft een presentatie met focus op fundamenteel en toegepast onderzoek voor Japanse academici en alumni. Prinses Mathilde en vertegenwoordigers van de Universiteit Antwerpen wonen het event bij.

Turkije

In overleg met de Universiteit Gent en het departement Internationaal Vlaanderen, coördineert Flamenco / Flanders Knowledge Area de academische bijdragen in het kader van de prinselijke missie naar Turkije (15 – 19 oktober 2012), waaraan een Vlaams luik werd toegevoegd (19-20 oktober 2012). In het Energiemuseum van de Bilgi Universiteit in Istanbul heeft op 17 oktober 2012, in aanwezigheid van prinses Mathilde, een *Belgian-Turkish Higher Education Networking Event* plaats. Luc François (Universiteit Gent) en Anita Bernard (Hogeschool Gent) spreken er de vertegenwoordigers van de Turkse partnerinstellingen toe over het hoger onderwijs in Vlaanderen en de mogelijkheden tot samenwerking. Aansluitend legt een Turkse alumna van de Hogeschool Gent een getuigenis af en sluit Meryem Kaçar (raadslid Centrum voor Turkse Studies, Universiteit Gent) het event af.

Op 19 oktober 2012 heeft op initiatief van de KHLeuven aan de Yasar Universiteit in Izmir het seminarie *International Cooperation in Higher Education: An Engine for Growth* plaats. Het event richt zich tot Turkse vertegenwoordigers van de overheid, de kamer van koophandel, de vakbond, ondernemers en academici. Vlaams minister-president Kris Peeters opent het seminarie. Klaas Vansteenhuyse (KHLeuven), Thijs Verbeurgt (Universiteit Gent) en Turkse collega's staan in voor presentaties over respectievelijk: *ECTS as a label of excellence, KHLeuven and regional growth* en *Expanding opportunities in Higher Education through peer learning*. Ook dit event wordt afgesloten door Meryem Kaçar.

Op 20 oktober 2012 leidt Marc Waelkens (KU Leuven) de delegatie rond tijdens een bezoek aan de archeologische site in Efeze.

Flamenco-fora

Russian and Flemish Law Schools

Op maandag 12 maart 2012 heeft het Flamenco-forum *Russian and Flemish Law Schools* plaats. Het forum wordt georganiseerd i.s.m. EURASHE (European Association of Institutions in Higher Education). Een dertigtal vertegenwoordigers van Vlaamse, Russische en Oekraïense hogeronderwijsinstellingen nemen aan het overleg deel.

De rechtenstudie in Vlaanderen wordt voorgesteld door Kim Van Der Borgh (Vrije Universiteit Brussel), door Hans De Wulf (Universiteit Gent) en door Mieke Briels (Universiteit Antwerpen). De rechtenstudie in Rusland wordt voorgesteld door Vladimir Petrov (Open Social Institute). De rechtenstudie in Oekraïne wordt gepresenteerd door Iurii Boshytskyi (Kiev Law University of the Ukrainian Academy of Science).

Opzet van de bijeenkomst is om de netwerking te faciliteren en Vlaamse, Russische en Oekraïense hogeronderwijsinstellingen de kans te bieden om samenwerkingsmogelijkheden te bespreken.

Descriptor Internationalisering hoger onderwijs

In hun werkplan 2009-2011 hebben de Vlaamse Bologna-experten zich onder meer tot doel gesteld om een instrument te ontwikkelen dat de hogeronderwijsinstellingen kunnen aanwenden bij de interne aftoetsing van hun internationaliseringsbeleid. Ondertussen werden de descriptor Internationalisering omgezet in het beleid en de werking van de instellingen. Op maandag 23 april 2012 heeft hierover een forum plaats in de Aula van Universiteit Gent. Een vijftigtal personen, leidinggevend en stafmedewerkers binnen het werkveld Internationalisering van het Vlaams hoger onderwijs nemen deel. Het forum wordt voorgezeten door Luc François (Universiteit Gent).

Volgende presentaties worden gegeven:

- *Kwaliteitszorg in Internationalisering, logisch toch?*, door Klaas Vansteenuyse, KHLeuven,
- *Criteria indicatoren DESCRIPTOREN projecten MISSIE visie Krachtlijnen Beleid INTERNATIONALISERING*, door Kathleen Van Heule, Hogeschool Gent,
- *Sefotech.Nut: an Erasmus Mundus master*, door Hilde Lauwereys, Hogeschool Universiteit Brussel - Katholieke Hogeschool Sint-Lieven,
- *Descriptor Internationalisering UGent*, door Luc Van de Poele, Universiteit Gent.

Internationale competenties in het curriculum

Op dinsdag 15 mei 2012 nemen tachtig beleidsmakers, opleidingscoördinatoren en medewerkers van de diensten Internationalisering deel aan een forum over internationale competenties in het curriculum. Het forum wordt georganiseerd door Flamenco / Flanders Knowledge Area, in samenwerking met ADINSA. Na een verwelkoming door Patrick Blondé, ondervoorzitter van Flamenco, introduceert Michaël Joris (Katholieke Hogeschool Limburg) het onderwerp en stelt hij het ICOM-project voor. Jeanine Gregersen-Hermans (Universiteit Maastricht) geeft een eerste keynote speech: *Internationalisering vraagt om MEER!* Daarna neemt Frederik De Decker (Associatie Universiteit Gent) het woord in een tweede keynote: *Internationale competenties in het curriculum: niet (alleen) voor Softies*. Vervolgens worden in parallelle workshops subdomeinen van de internationale competenties geëxploreerd aan de hand van praktijkvoorbeelden.

- Karine Hindrix (KHLeuven) leidt de workshop Taalvaardigheid waar Luc Dierickx (Hogeschool-Universiteit Brussel) het *Cross Cultural Competences*-project voorstelt.
- Joke Simons (Lessius Mechelen) gaat in de workshop Interculturele competenties in op de interculturele competentiewijzer en op *Entercultureel*, een digitaal leertraject.
- In de workshop rond Global Engagement, geleid door Koen Korevaar (Lessius Antwerpen), geven Klaas Vansteenuyse (KHLeuven) en Inés Verplancke (Centrum Ryckevelde) voorstellingen over respectievelijk een opleidingstraject waarin internationale competenties en de zogenaamde *Europa-competenties* centraal staan.
- In de workshop Persoonlijke groei gaan Michaël Joris (Katholieke Hogeschool Limburg) en Paul Catteuw (Karel de Grote Hogeschool) dieper in op de persoonlijke ontwikkeling als gevolg van buitenlandervaring, vooral als deze gepaard gaat met reflectie.

Een panelsessie met de sprekers, gemodereerd door Axel Aerden (NVAO – Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie), sluit het forum af.

Good Practices Workshops

Op 6 november 2012 heeft, op initiatief van Flamenco / Flanders Knowledge Area en de Nuffic, en in samenwerking met NVAO, de eerste van een serie workshops plaats over good practices in internationalisering binnen de sector van het hoger onderwijs.

Het initiatief voor de organisatie van een reeks workshops, ontstaat tijdens het NVAO-seminar (Den Haag, 12 januari 2012): *Good Practices in Internationalisation*. Bij de hogeronderwijsinstellingen blijkt de behoefte te bestaan om internationaliseringservaringen te kunnen bespreken en te toetsen, voorafgaand aan de eventuele presentatie voor opname in NVAO's GPIIP (*Good Practices in Internationalisation Platform*) of, voor het speciale NVAO Internationaliseringskenmerk.

In het voorjaar 2012 wordt door de Nuffic en Flamenco / Flanders Knowledge Area het initiatief genomen om een gezamenlijk project op te zetten om bijeenkomsten te organiseren, teneinde kritische probleemstellingen en vraagstellingen te formuleren en om, aan de hand van dynamische en constructieve debatten, oplossingen te formuleren en internationaliseringsinitiatieven te genereren. Opzet en doel van het initiatief is om de kwaliteit van de internationaliseringspraktijk centraal te stellen. De door NVAO geformuleerde aandachtsvelden (standaarden) voor internationalisering vormen het kader voor de inhoud van de workshops: visie, leeropbrengsten, lesgeven en leren, staf, studenten. Het project wordt begeleid door een stuurgroep.

De eerste Good Practices Workshop (GPW) heeft plaats aan de Universiteit Antwerpen.

De openingstoespraak, *The Need to strengthen International and Intercultural Competences*, wordt uitgesproken door Marcel Pruwer, Managing Director IES. De spreker benadert aspecten van internationale en interculturele competenties vanuit het perspectief van het bedrijfsleven. Maar, hij reflecteert breder dan binnen deze ene sector. Hij stelt dat interculturele competenties het best worden ontwikkeld vanuit een persoonlijke ingesteldheid, en dat niet alleen in de wereld van het zaken doen, maar binnen een bredere context, de sociaal en politieke sectoren inbegrepen.

Aansluitend heeft de eigenlijke workshop plaats. Deze wordt georganiseerd aan de hand van vijf sessies waarin specifieke cases / voorbeelden worden gepresenteerd. In elke sessie worden, afhankelijk van het thema en het gepresenteerde voorbeeld, kritische vragen geformuleerd en een debat gevoerd over diverse aspecten van het internationaliseringsgegeven in het hoger onderwijs.

Vijf cases, vijf benaderingen:

- de optimalisatie: *European Project Semester*
moderator: Peter van Bragt, Avans Hogeschool
presentatie: Johan Wouters, Avans Hogeschool, Academie voor Industrie & Informatica
verslag: Simone Goetschalckx, Flamenco / Flanders Knowledge Area
- de aanpak: *het project: VirCamp Social Work*
moderator: Agnes Dillien, Katholieke Hogeschool Kempen
presentatie: Remmelt Veenkamp, InHOLLAND en Wim Wouters, Katholieke Hogeschool Kempen
verslag: Carolien Hennekam, NVAO
- de tool: *International Competences Matrix*
moderator: Eric Richters, Nuffic
presentatie: Els van der Werf, Hanzehogeschool
verslag: Bernadette Allaert, Flamenco / Flanders Knowledge Area
- de kritische reflectie: *Joint Bachelor Degree*,
moderator: Frederik De Decker, Associatie Universiteit Gent
presentatie: Christine Smeets en Mimi Market, Provinciale Hogeschool Limburg
verslag: Willem Bruyndonckx, Hogere Zeevaartschool
- een voorbeeld: *Lean Learning Academy*
moderator: Nynke Jo Smit, ISS
presentatie: Ignace Martens, Katholieke Hogeschool Sint-Lieven
verslag: Liesbeth Leën, Karel de Grote Hogeschool

De dag wordt afgesloten met een uitnodiging van NVAO om good practices in te dienen voor opname in GPIIP of, voor het bekomen van het Internationaliseringskenmerk.

FLAMENCO / FLANDERS KNOWLEDGE AREA

Mobiliteit 20 – 20, adviesnota

Het Leuven / Louvain-la-Neuve Communiqué, april 2009, stelt dat in 2020 minstens 20 % van de afgestudeerden in de Europese hogeronderwijsruimte een studie- of stageperiode in het buitenland achter de rug moet hebben.

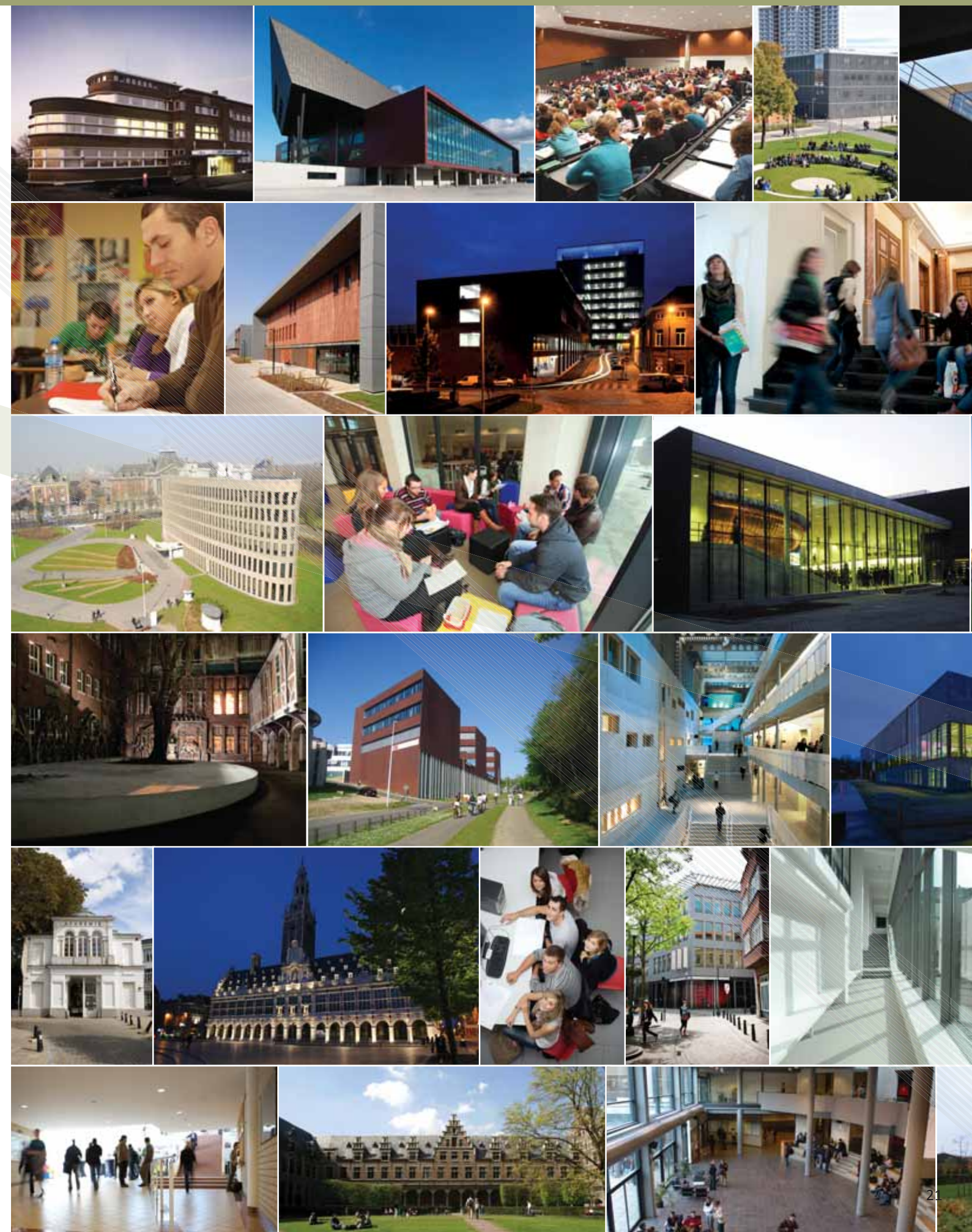
De interpretatiewijze van de 20-20-doelstelling roept vragen op. Er wordt, op het niveau van de raad van bestuur van Flamenco / Flanders Knowledge Area aangedrongen op overleg op Vlaams niveau om de concrete modaliteiten vast te leggen. Bovendien is gebleken dat de gebruikte berekeningswijzen binnen de instellingen niet op elkaar zijn afgestemd.

Tijdens de vergadering van de raad van bestuur van Flamenco / Flanders Knowledge Area van 25 januari 2011 werd een werkgroep ingesteld om inzake de praktische modaliteiten betreffende de 20-20-doelstelling rond studentenmobiliteit in het hoger onderwijs, een advies te formuleren. De raad van bestuur van Flamenco / Flanders Knowledge Area keurt tijdens de vergadering van 24 januari 2012 de adviesnota *De 20-20-doelstelling m.b.t. de hogeronderwijsmobiliteit: definities en criteria die gebruikt worden om de studentenmobiliteit te meten en te registreren*, goed. De adviesnota wordt eveneens goedgekeurd door het VLUHR-bestuurscomité I & O tijdens de vergadering van 29 maart 2012. De adviesnota wordt overgemaakt aan de minister voor Onderwijs, Pascal Smet, aan de administratie Onderwijs & Vorming en aan het breed netwerk van Vlaamse hogeronderwijsinstellingen en koepelorganisaties¹.

Tijdens de EHEA (*European Higher Education Area*) ministeriële conferentie van april 2012 wordt m.b.t. de registratie van studentenmobiliteit aangedrongen op een systematisch en betrouwbaar systeem van dataverzameling. Het is met het oog op dat aspect dat vanuit Flamenco / Flanders Knowledge Area i.s.m. DHO (Databank Hoger Onderwijs) de werkzaamheden rond mobiliteit 20 – 20 worden verder gezet.

In de werkgroep Mobiliteit 20-20 zijn alle associaties vertegenwoordigd (een vertegenwoordiger van een hogeschool en een vertegenwoordiger van de universiteit) en is ook een vertegenwoordiger van het departement Onderwijs & Vorming aanwezig. Voor de samenstelling van de werkgroep: zie hoofdstuk Samenstelling overlegplatformen en secretariaat.

Een tussentijds advies / aanbeveling zal aan het bestuurscomité I & O worden voorgelegd tijdens de vergadering van 31 januari 2013.

¹ De adviesnota is beschikbaar op de website: <http://www.flamenco-vzw.be/nl/studies-and-statistics/adviesnota-mobiliteit-20-20/>

FLAMENCO / FLANDERS KNOWLEDGE AREA

Study in Flanders

Website

Study in Flanders is sinds 2007 het informatieportaal voor niet-Nederlandstalige opleidingen aan Vlaamse hogeronderwijsinstellingen. Jaar na jaar groeit de dynamiek van het project.

Het eerste informatiekanaal voor Study in Flanders is de website: www.studyinlanders.be. Het aantal bezoekers van de site blijft, sinds de lancering in juli 2007, groeien.

In 2012 wordt een pagina aan de website toegevoegd met informatie over het Europees samenwerkings- en mobiliteitsprogramma Erasmus Mundus. De Erasmus Mundus studieprogramma's actie 1 zijn opgelijst. Detailinformatie over elk programma en linken naar de websites van de programma's, zijn samengevat op informatiefiches¹.

Alle Erasmus Mundus actie 2-projecten zijn opgelijst per jaar van selectie van het project. Meer informatie over de projecten is beschikbaar op de websites van de programma's. Linken naar deze websites zijn vermeld op de informatiefiches².

Gedrukt informatie- en promotiemateriaal

Study in Flanders beschikt over volgende drukwerken:

- brochure (jaarlijkse editie),
- flyer,
- meertalige folders (Frans, Duits, Spaans, Portugees, Chinees).

Het materiaal wordt in 2012 hoofdzakelijk verdeeld op de recruiterings- en netwerkbeurzen, via mailings aan Belgische ambassades en Vlaamse vertegenwoordigingen in het buitenland, tijdens (buitenlandse) events, missies en zendingen.

Beurzen

Study in Flanders neemt in 2012 deel aan volgende B-to-B- of netwerkbeurzen:

- Going Global, Londen, Groot-Brittannië, 13 – 15 maart,
- NAFSA, Houston, VS, 29 mei – 1 juni,
- EAIE, Dublin, Ierland, 11 – 14 september.

Study in Flanders neemt in 2012 deel aan volgende recruiteringsbeurzen:

- Estude no Exterior, São Paulo, Brazilië, 3 - 4 maart,
- Study in Europe Fair, Kaapstad, Zuid-Afrika, 25 – 26 mei,
- European Higher Education Fair, Taipei, Taiwan, 10 – 11 november.

Wedstrijd branding Study in Flanders

Om de zichtbaarheid te verhogen en de eigenheid van het project Study in Flanders beter te profileren, lanceert Flamenco / Flanders Knowledge Area een marketing- / brandingcampagne. Bedoeling van de campagne is om, naast de bestaande en reeds ontwikkelde PR-tools, een concept uit te werken voor de branding van Study in Flanders t.a.v. volgende doelgroepen:

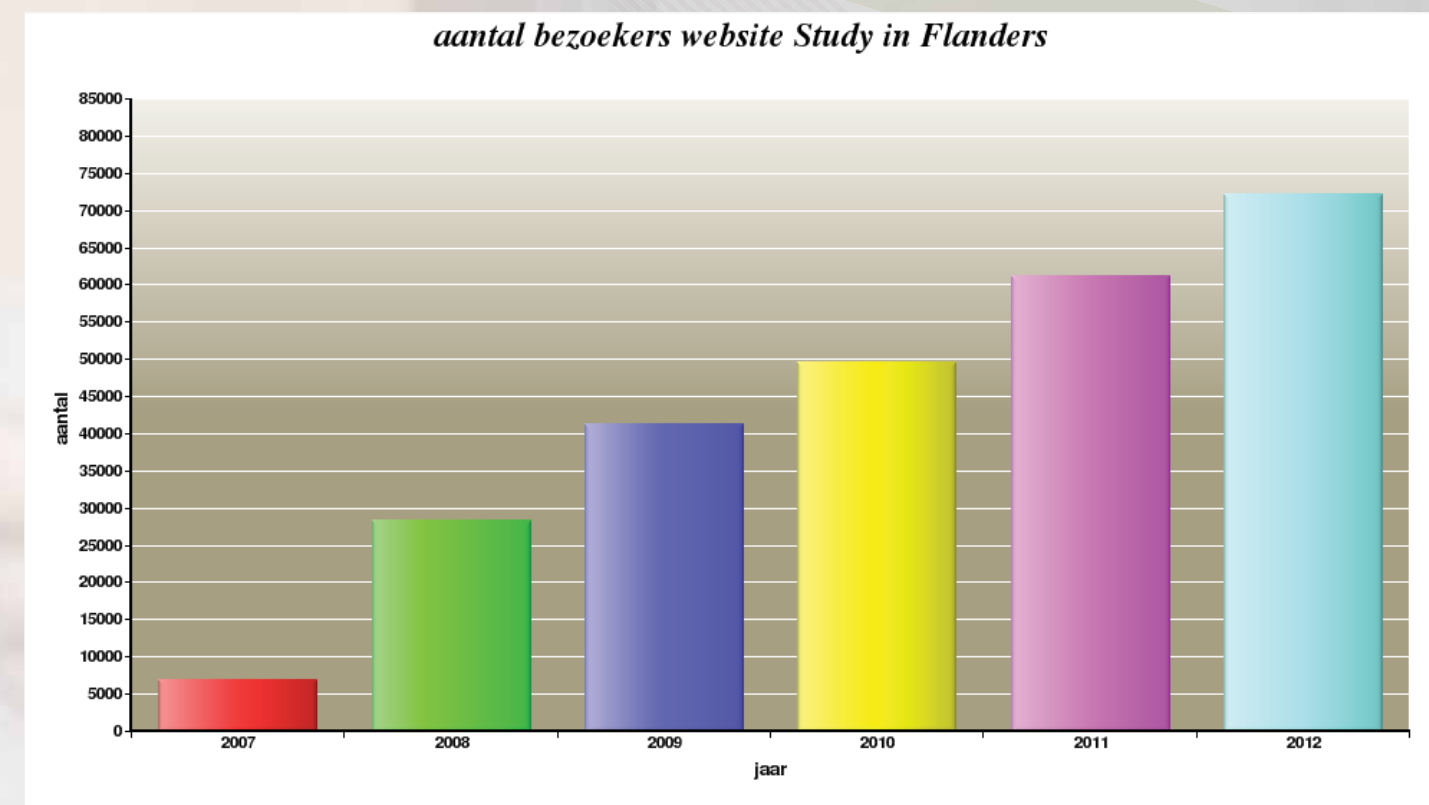
1. de buitenlandse studenten,
2. het buitenlandse B-to-B-netwerk,
3. zowel de buitenlandse studenten als het buitenlandse professionele netwerk.

De oproep voor de wedstrijd richt zich rechtstreeks en exclusief tot de studenten / docenten van de Vlaamse universiteiten en hogescholen. Deadline voor het indienen van de projecten is 15 februari 2013.

STUDY IN FLANDERS

aantal bezoekers website Study in Flanders

¹ <http://www.studyinlanders.be/en/study-programmes/em-in-flanders-action-1>

² <http://www.studyinlanders.be/en/study-programmes/em-in-flanders-action-2> < 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012

Science without Borders

Science without Borders is een programma dat door de Braziliaanse overheid is ingesteld en studiebeurzen aanbiedt voor Braziliaanse studenten die in het buitenland gaan studeren. Het doel van het programma is: de betrokkenheid m.b.t. wetenschap, technologie, innovatie en concurrentievermogen te verbeteren en te vergroten via internationale mobiliteit van studenten en onderzoekers. Tegen 2015 zouden 101.000 Braziliaanse studenten een opleiding en kwalificatie verworven hebben in 's wereld beste universiteiten.

Het programma *Science without Borders* is een gemeenschappelijk initiatief van het Braziliaans ministerie van Onderwijs en het Braziliaans ministerie van Wetenschap, Technologie en Innovatie, uitgevoerd door de respectieve ontwikkelingsagentschappen: The Higher Education Coordination Agency (CAPES) en The National Council for Science and Technological Development (CNPq), en van de overheidsadministraties voor hoger onderwijs en technologische opleidingen. De private sector financiert 25 % van de studiebeurzen.

Op 9 en 12 maart 2012 wordt langs Braziliaans zijde respectievelijk een *letter of understanding* VLIR-CNPq en een *memorandum of understanding* VLIR-CAPES ondertekend.

De eerste oproep voor België / Vlaanderen binnen het beurzenprogramma wordt gelanceerd in maart 2012. De selectieperiode loopt in de maanden april – mei. Op 13 juni worden de resultaten gecommuniceerd aan CNPq. De Vlaamse universiteiten selecteren in totaal 63 studenten onder wie 12 door meerdere instellingen worden aanvaard, en van wie uiteindelijk 29 studenten voorkomen op de lijst van door CNPq gescreende studenten. Indien aanvaard door meerdere universiteiten worden de studenten gevraagd naar hun instelling van eerste en tweede keuze. Uiteindelijk komen 28 Braziliaanse studenten in de loop van september 2012 aan in Vlaanderen om hun uitwisseling (van zes maanden tot één academiejaar, met of zonder stage) aan te vatten.

Science without Borders

Studeer in het Buitenland
Student in het Buitenland

Het opzetten van het project Studeer in het Buitenland werd ingegeven door het feit dat zowel door de diensten Internationalisering als door de studenten de vraag wordt gesteld om praktische informatie inzake studie- of stageverblijf in het buitenland te bundelen en op een toegankelijke manier ter beschikking te stellen via een informatiekanaal.

Het online handboek werd in het najaar 2011 gepubliceerd: www.studeerinhethetbuitenland.be

Op vraag van de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) wordt het project Student in Europa geïntegreerd in Studeer in het Buitenland. Op de website werd een pagina Ervaringen voorzien waarop Vlaamse studenten hun buitenlandse studie- of stage-ervaringen kunnen posten. De pagina is ook bereikbaar via een rechtstreeks adres: www.studentinhethetbuitenland.be.

In 2012 wordt de website bezocht door 4.949 bezoekers.

Om tegemoet te komen aan de vraag van verschillende gebruikers, wordt het Handboek Studeer in het Buitenland aangeboden in een formaat: *print on demand*. Een gedrukt kopij van het boek, of een elektronisch format (pdf) kan worden aangekocht via de doorklikknop in de menukolom van de website.

In 2012 worden 253 hard copies van het handboek verkocht en 1 elektronische kopij in pdf-formaat. Daarvan worden 250 kopijen rechtstreeks afgenomen door Vlaamse hogeronderwijsinstellingen.

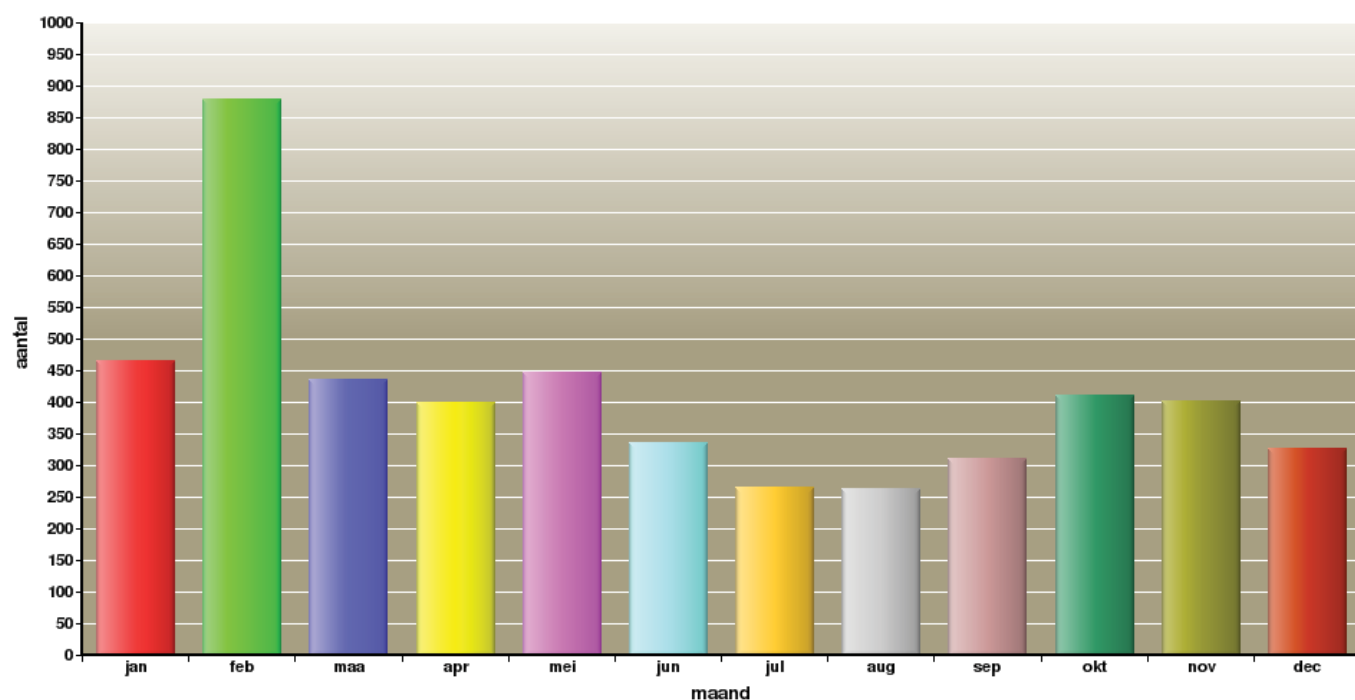
In het voorjaarsnummer (nr. 77, lentenummer 2012) van het tijdschrift van de stichting Vlamingen in de Wereld, verschijnt een artikel over het project Studeer in het Buitenland.

Een geactualiseerde versie van het Handboek Studeer in het Buitenland zal in het voorjaar 2013 worden gepubliceerd.

inhoudsopgave Handboek
Studeer in het Buitenland

1. Vooraf, over doelgroep en inhoud van het boek
2. Studeer in het buitenland: een meerwaarde in meerdere dimensies
3. Het kiezen van een studieprogramma
4. Voor het vertrek naar het buitenland
5. Het verblijf in het buitenland
6. De terugkeer uit het buitenland
7. Gezondheid en veiligheid
8. Crisismanagement
9. Specifieke vragen van de ouders
10. Extra informatie
11. Downloads: alle bijlagen uit het handboek

aantal bezoekers website Studeer in het Buitenland (2012)

Transfer of Innovation – RECONFIRM

het opzetten van een regionaal stageplatform

Universiteit Antwerpen is sinds enkele jaren dossierhouder voor de Vlaamse hogeronderwijsinstellingen van de Leonardo da Vinci-mobiliteitsprojecten. Naast dossiers van eigen afgestudeerden volgt Universiteit Antwerpen ook dossiers op van afgestudeerden van andere Vlaamse hogeronderwijsinstellingen. Vanwege de groeiende bekendheid en populariteit van de beurzen voor stage, stijgt de vraag gestaag. Het ontbreekt Universiteit Antwerpen aan middelen en het overstijgt haar rol om structurele investeringen te doen om de vraag van alle Vlaamse, geïnteresseerde afgestudeerden op te volgen. Universiteit Antwerpen neemt daarom het initiatief om bij de Europese Commissie een projectvoorstel in te dienen voor een Transfer of Innovation-project (TOI), een actie van het Europees LLP-programma Leonardo da Vinci (stage voor afgestudeerden).

Het projectvoorstel wordt goedgekeurd in juli 2012.

De kerndoelstellingen en activiteiten van het project zijn: het opbouwen van een internationaal netwerk, het opbouwen van een Vlaams platform, het ontwikkelen van een stagedatabank, het uitwerken van online tools voor communicatie en administratie.

Tijdens de uitvoering van het project zullen zowel de noden, de operationele uitwerking als het opzetten en de organisatie van een dergelijk platform worden onderzocht, en in een eerste fase worden geïmplementeerd.

De projectpartners zijn:

- Universiteit Antwerpen,
- Universiteit Gent,
- Flamenco / Flanders Knowledge Area vzw,
- Eindhoven University of Technology,
- Swiss Occidental Leonardo,
- Nottingham Trent University,

- SOP Hilmbauer & Mauberger GmbH & Co,
- PSA Antwerp,
- gemeentebestuur stad Antwerpen.

In het najaar 2011 werd aan Flamenco / Flanders Knowledge Area gevraagd om als partner in het project op te treden, om het project met inhoudelijke input, expertise en know how te ondersteunen. Ook werd gevraagd of Flamenco / Flanders Knowledge Area in de toekomst (na de projectfase, vanaf 1 oktober 2014) effectief de rol van Vlaams platform kan opnemen. De vraag werd ingegeven door de door Flamenco / Flanders Knowledge Area reeds gerealiseerde projecten en de gemeten resultaten, en wordt ondersteund en gemotiveerd door het mission statement van de vzw: de dienstverlenende taak van Flamenco / Flanders Knowledge Area als koepelorganisatie met volgende kernactiviteiten: ondersteunen en stimuleren van het internationaliseringsproces van de instellingen, stimuleren van uitgaande mobiliteit.

De raad van bestuur van Flamenco / Flanders Knowledge Area adviseert, tijdens de vergadering van 24 januari 2012, positief om als partner bij het project aan te sluiten en om vanaf het najaar 2014 de rol van Vlaams platform op te nemen.

Sinds de opstart van het project (1 oktober 2012) gebeurt de operationele projectcoördinatie door Flamenco / Flanders Knowledge Area. Hierdoor zullen de te ontwikkelen inhoudelijke en technische tools reeds kunnen worden geïntegreerd in de bestaande technische en inhoudelijke projectstructuur van Flamenco / Flanders Knowledge Area, hetgeen betekent dat na de projectfase geen formele overdracht van het project dient te gebeuren, maar een operationalisering van het Vlaams (regionaal) platform de dossieropvolging meteen kan continueren en verder uitbouwen.

Mobiliteitsbeurzen Transitielanden

Op 21 december 2012 worden door de minister van Onderwijs, Pascal Smet, twee ministeriële besluiten ondertekend, waarbij een totaalbedrag van € 220.000,- wordt toegekend aan VLUHR voor het opzetten, ontwikkelen en opvolgen van een mobiliteitsprogramma voor transitielanden, waarmee wordt bedoeld: een mobiliteitsprogramma tussen Vlaanderen en prioritaire landen: Brazilië, Marokko, Zuid-Afrika, Turkije.

In overleg met de voorzitter van VLUHR, Willy Claes, de voorzitter van het BC I & O, Bart De Moor en Raf Devos, adjunct-kabinetschef Onderwijs, wordt beslist dat het project, in nauw overleg met het departement Onderwijs & Vorming, zal worden uitgewerkt en opgevolgd door het secretariaat Flanders Knowledge Area. De gelden die voor de ontwikkeling van het project zijn voorzien zullen door

VLUHR systematisch, in de loop van het project worden doorgestort aan Flanders Knowledge Area vzw.

De operationele invulling van het project zal starten in januari 2013. Een eerste call zal in het voorjaar 2013 worden gepubliceerd en een eerste reeks beurzen zal worden toegekend in het eerste semester van het academiejaar 2013 – 2014. De volgende reeks beurzen, binnen hetzelfde programma, zullen worden toegekend voor het tweede semester van het academiejaar 2013 – 2014 en het eerste semester van het academiejaar 2014 – 2015.

Tussentijds zal over de voortgang van het project worden gerapporteerd aan het departement Onderwijs & Vorming. Het eindverslag zal in het voorjaar 2015 worden voorgelegd.

Brazilië 2012

In 2012 staan verschillende projecten van Flamenco / Flanders Knowledge Area in het teken van Brazilië.

In het voorjaar neemt Study in Flanders deel aan een recruiteringsbeurs in São Paulo, een en ander in de context van de op stapel staande implementatie van het studiebeurzenprogramma: *Science without Borders*.

In juni wordt een uitgebreide delegatie van Braziliaanse universiteitsrectoren ontvangen door de Vlaamse hogeronderwijsinstellingen. De belangstelling van de rectoren gaat vooral uit naar het consolideren van bestaande relaties en het exploreren van mogelijkheden tot nauwe samenwerking in de prioritaire studiedomeinen van de wetenschap en technologie.

De samenwerking met Brazilië concretiseert zich in het programma *Science without Borders*. Het programma werd tijdens een Flamenco-forum in oktober 2011 aan de Vlaamse hogeronderwijsinstellingen voorgesteld door de voorzitter van CAPES, de directeur van CNPq en rectoren van vier Braziliaanse universiteiten. De delegatie werd in het najaar van 2011 geleid door de Belgisch ambassadeur in Brazilië, Claude Misson. In 2012 wordt het project geformaliseerd op basis van samenwerkingsakkoorden afgesloten tussen respectievelijk CNPq, CAPES en VLIR. De eerste studenten arriveren in het najaar 2012 in Vlaanderen om hun studie aan te vatten. Bij het lanceren van de nieuwe call in 2013 zal worden onderzocht op welke manier de Vlaamse hogescholen bij het project kunnen worden betrokken.

In een nieuw project, dat vanaf januari 2013 in nauwe samenwerking met het departement Onderwijs & Vorming zal worden opgezet (Mobiliteitsbeurzen Transitielanden), is Brazilië één van prioriteitslanden.

Handboek Internationalisering

Het Handboek Internationalisering wordt voor het eerst gepubliceerd in het najaar 2010. Het boek kan online worden geraadpleegd via de website: www.handboek-internationalisering.be. Ook voor deze website kan een continu stijgende belangstelling worden genoteerd. In 2012 is het totaal aantal bezoekers van de website: 8.126.

Om tegemoet te komen aan de vraag van verschillende gebruikers, wordt het Handboek Internationalisering aangeboden in een formaat: print on demand. Een gedrukt kopij van het boek, of een elektronisch formaat (pdf) kan worden aangekocht via de doorklikknop in de menukolom van de website.

In 2012 worden 240 hard copies van het handboek verkocht en 22 elektronische kopijen in pdf-formaat. Daarvan worden 225 kopijen rechtstreeks afgenomen door Vlaamse hogeronderwijsinstellingen.

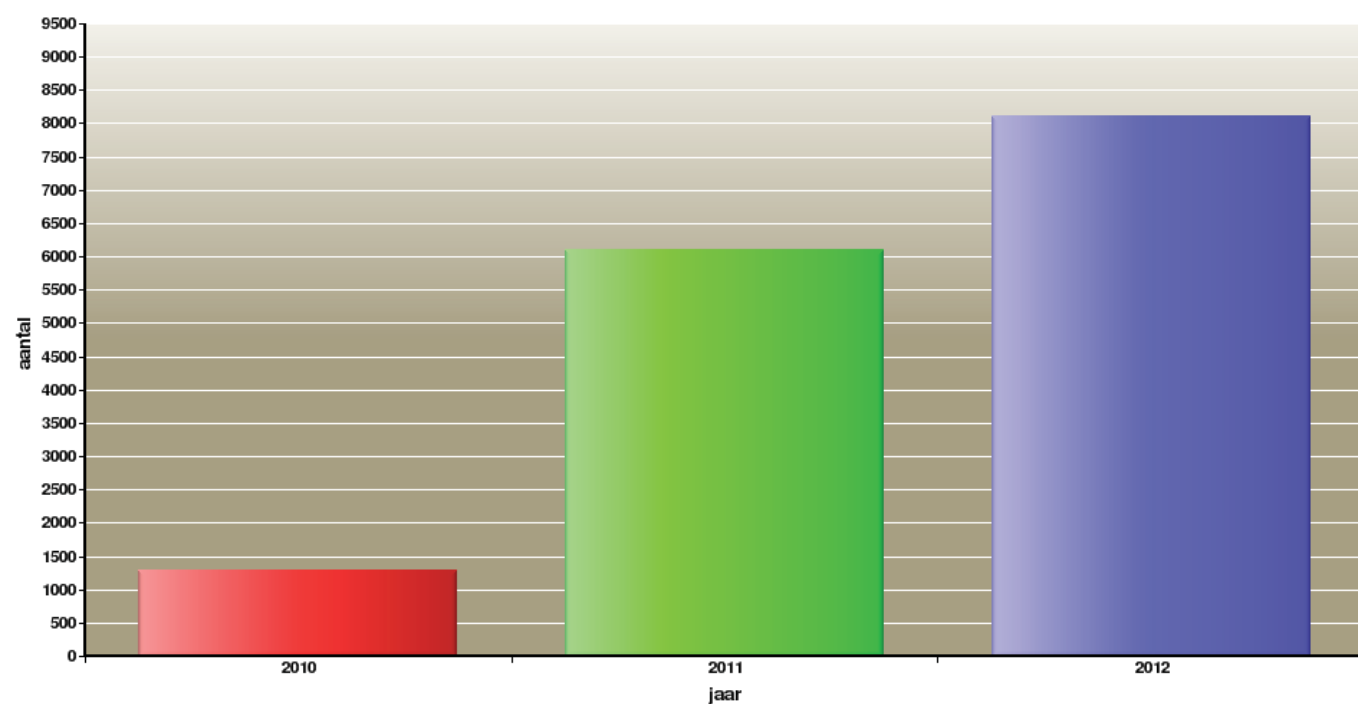
In het najaar wordt het Handboek Internationalisering geactualiseerd. In de nieuwe editie (derde druk) 2012 – 2013 worden volgende hoofdstukken aangepast of herschreven:

hoofdstuk 4, Internationalisation at home, hoofdstuk 7, Een set van internationale competenties, hoofdstuk 12, Integrale begeleiding.

Inhoudsopgave Handboek Internationalisering

1. Internationalisering in perspectief
- Theoretisch kader*
2. Positionering
3. Het belang van het netwerk
4. Internationalisation at home
- Wettelijk kader*
5. Decretaal kader
6. Taalregeling hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap
- Competenties*
7. Een set van internationale competenties
8. Interculturele competentie en internationale mobiliteit
- Management*
9. Projectmanagement
10. Crisismanagement
- Werking*
11. Screening en visa
12. Integrale begeleiding
13. International office: takenpakket en rol
- Praktisch*
14. Draaiboeken
- Referenties*
15. Lexicon
16. Downloads: alle bijlagen uit het handboek

aantal bezoekers website Handboek Internationalisering

HANDBOEK INTERNATIONALISERING

Research in Flanders

Aan de doelstelling van Flamenco / Flanders Knowledge Area om het Vlaams hoger onderwijs te positioneren op internationale fora, wordt tegemoet gekomen via de organisatie van buitenlandse events in het kader van recruiters- of netwerkbeurzen, of als programmaonderdeel van een prinselijke missie of een zending van de minister-president.

Specifiek wat betreft de positionering en de promotie van het Vlaams wetenschappelijk onderzoek, ontvangt de voorzitter van het VLUHR bestuurscomité I & O in januari 2012 een schrijven van minister-president Kris Peeters. In de brief wordt gevraagd of Flamenco vzw kan instaan voor de ontwikkeling en uitbouw van een informatieportaal over het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen. Voor de ontwikkeling van het project zou een jaarlijks budget van € 100.000,- beschikbaar worden gesteld.

Tijdens een werkoverleg met vertegenwoordigers van het departement Internationaal Vlaanderen, VLUHR bestuurscomité I & O en Flamenco / Flanders Knowledge Area in april 2012, wordt voorgesteld om het te ontwikkelen project de naam Research in Flanders te geven, parallel aan het reeds bestaande informatieportaal voor het Vlaams hoger onderwijs: Study in Flanders.

Het project zal in 2013 worden opgestart. Een werkplan zal worden voorgelegd aan het bestuurscomité I & O. Het werkplan zal volgende topics bevatten: *branding*, communicatie, continuering van het project, recurrente opdracht en budget. In januari 2013 zal een projectgroep worden samengesteld om de modaliteiten van Research in Flanders te bespreken en de uitvoering van het project te begeleiden.

Algemene vergadering

- voor *Associatie KU Leuven*: Flora Carrijn, Johan Cloet, Bart de Moor (voorzitter), Toon Martens, Roel Merckx
- voor *Associatie Universiteit Gent*: Luc François, Bert Hoogewijs, Patrick Sorgeloos, Johan Veeckman
- voor *Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen*: Patrick Blondé (tot juni 2012), Koen De Feyter (vanaf december 2012), Johan Meeusen, Robrecht Renard (tot december 2012)
- voor *Universitaire Associatie Brussel*: Jan Cornelis (vanaf december 2012), Jean-Pierre De Greve (tot december 2012), Luc Van de Velde
- voor *Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg*: Kristien Bauwens, Jean-Michel Rigo
- voor *Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO)*: Elisabeth Monard
- voor *Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS)*: Anton Schuurmans (tot december 2012), Christophe Vanhoutte (vanaf december 2012)
- *waarnemers*:
 - o departement Economie, Wetenschap & Innovatie: Karen Haegemans,
 - o departement Internationaal Vlaanderen: Geraldine Reymenants,
 - o departement Onderwijs & Vorming: Magalie Soenen,
 - o Flamenco / Flanders Knowledge Area, raad van bestuur: Piet Van Hove,
 - o VLIR-UOS: Kristien Verbrugghen.

Raad van bestuur

- voor *Associatie KU Leuven*: Michaël Joris, Bart Hendrickx, N., N.,
- voor *Associatie Universiteit Gent*: Valère Meus, Isabelle Pertry, Kathleen Van Heule
- voor *Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen*: Piet Van Hove (voorzitter) (vanaf januari 2012), Hélène Vanbrabant
- voor *Universitaire Associatie Brussel*: Annelore Schittecatte
- voor *Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg*: Kristien Bauwens
- voor *VLIR*: Mart Buekers (voorzitter) (tot januari 2012)
- voor *VLHORA*: Patrick Blondé (tot juni 2012)
- *waarnemers*:
 - o departement Economie, Wetenschap & Innovatie: Karen Haegemans,
 - o departement Internationaal Vlaanderen: Geraldine Reymenants,
 - o departement Onderwijs & Vorming: Magalie Soenen,
 - o VLIR-UOS: Kristien Verbrugghen.

Stuurgroep Good Practices Workshop

voorzitter: Eric Richters, Nuffic
leden: Axel Aerden, NVAO; Bernadette Allaert, Flamenco / Flanders Knowledge Area; Frederik De Decker, Associatie Universiteit Gent; Agnes Dilliën, Katholieke Hogeschool Kempen; Mark Frederiks, NVAO; Carolien Hennekam, NVAO; Nynke Jo Smit, ISS; Peter van Bragt, Avans Hogeschool; Piet Van Hove, Universiteit Antwerpen

Werkgroep Mobiliteit 20 – 20

- voor *Associatie KU Leuven*: Trees Deloddere, Bart Hendrickx
- voor *Associatie Universiteit Gent*: Valère Meus (voorzitter), Kathleen Van Heule / Sofie Truwant
- voor *Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen*: Patricia De Clopper, Hélène Vanbrabant
- voor *Universitaire Associatie Brussel*: Luc Deschouwer, Annelore Schittecatte
- voor *Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg*: Kristien Bauwens, Liesbeth Oeyen
- voor *departement Onderwijs & Vorming*: Dries Moorkens, Magalie Soenen
- voor *Flamenco / Flanders Knowledge Area*: Bernadette Allaert

Werkgroep Buitenlandse events & branding

voorzitter: Piet Van Hove, Universiteit Antwerpen
leden: Thomas Buerman, Universiteit Gent; Simone Goetschalckx, Flamenco / Flanders Knowledge Area; Bart Hendrickx, KU Leuven; Magalie Soenen, departement Onderwijs & Vorming; Sofie Truwant, Hogeschool Gent; Hélène Vanbrabant, Karel de Grote Hogeschool

Overlegplatform Netwerkbeurzen

voorzitter: Piet Van Hove, Universiteit Antwerpen
leden: Kristien Bauwens, XIOS Hogeschool; Thomas Buerman, Universiteit Gent; Simone Goetschalckx, Flamenco / Flanders Knowledge Area; Bart Hendrickx, KU Leuven; Kelly Snoek, Universitaire Associatie Brussel; Magalie Soenen, departement Onderwijs & Vorming; Sofie Truwant, Hogeschool Gent; Nikki Van Tendeloo, Vrije Universiteit Brussel

Projectgroep Studeer in het Buitenland

Bernadette Allaert, Flamenco / Flanders Knowledge Area;
Mart Buekers, KU Leuven; Wendy Danko, Provinciale Hogeschool Limburg; Agnes Dilliën, Katholieke Hogeschool Kempen

Auteurs Handboek Internationalisering

Bernadette Allaert, Flamenco / Flanders Knowledge Area; Jo Bastiaens, Lessius Mechelen / CIMIC; Martinus Buekers, KU Leuven; Thomas Buerman, Universiteit Gent; Wendy Danko, Provinciale Hogeschool Limburg; Agnes Dilliën, Katholieke Hogeschool Kempen; Karine Hindrix, KHLeuven; Ingrid Huylebroeck, Lessius Mechelen; Michaël Joris, Katholieke Hogeschool Limburg; Koen Korevaar, Lessius Antwerpen; Hilde Lauwereys, Katholieke Hogeschool Sint-Lieven – Hogeschool-Universiteit Brussel; Joke Simons, Lessius Mechelen; Piet Van Hove, Universiteit Antwerpen; Karla Van Lint, departement Onderwijs & Vorming; Ingeborg Vandenbulcke, Hogeschool-Universiteit Brussel; Klaas Vansteenuyse, KHLeuven; Andries Verspeeten, Universiteit Gent

Forum ADINSA

ADINSA is een overlegplatform voor expertise-uitwisseling tussen verantwoordelijken voor Internationalisering van hogescholen en universiteiten, VLIR-UOS en het departement Onderwijs & Vorming.

In samenwerking en in overleg met Flamenco / Flanders Knowledge Area neemt ADINSA initiatieven om de kennisverspreiding over en de verdere sensibilisering voor de internationale dimensie binnen het hoger onderwijs te stimuleren.

ADINSA wordt ondersteund door het secretariaat van Flamenco / Flanders Knowledge Area en rapporteert aan het VLUHR bestuurscomité I & O.

In 2012 vergadert het forum ADINSA vijf maal, en organiseert het in mei 2012 samen met Flamenco / Flanders Knowledge Area het forum rond *Internationale competenties in het curriculum* (zie hoofdstuk: 6, par. *Flamenco-fora*).

samenstelling -

voorzitter: Patrick Blondé, Hogere Zeevaartschool (tot juni 2012), Johan Cloet, Lessius Mechelen (vanaf december 2012)

leden: coördinatoren van de diensten Internationalisering van de universiteiten en hogescholen; vertegenwoordiger van VLIR-UOS; vertegenwoordiger van het departement Onderwijs & Vorming.

Secretariaat

- Bernadette Allaert, projectcoördinator
bevoegd voor: office management,
communicatie, projectcoördinatie, Study in
Flanders, Handboek Internationalisering,
Handboek Studeer in het Buitenland, Transfer of
Innovation - RECONFIRM
- Simone Goetschalckx, beleidsmedewerker
Internationalisering
bevoegd voor: beurzen en events, fora, missies
en zendingen, *Science without Borders*,
Mobiliteitsbeurzen Transitielanden, ADINSA

Vertegenwoordiging van Flamenco in externe organisaties

- ACA (Academic Cooperation Association):
Michaël Joris, lid van de raad van bestuur van
Flamenco / Flanders Knowledge Area.
Flamenco / Flanders Knowledge Area wordt op
de algemene vergadering van ACA in juni 2012
in Helsinki vertegenwoordigd door Kathleen Van
Heule, lid van de raad van bestuur.
Flamenco / Flanders Knowledge Area wordt op
de algemene vergadering van ACA in december
2012 in Brussel vertegenwoordigd door Michaël
Joris.
- Selectiecomité beurzen Washington Center for
Internships and Academic Seminars: Bernadette
Allaert.
- Selectiecomité ASEM-DUO Belgium / Flanders:
Simone Goetschalckx.
- Kleurrijk Vlaanderen: Bernadette Allaert.

Afkortingen

ACA

Academic Cooperation Association

ADINSA

Adviesorgaan Internationale Samenwerking

BCI & O

VLUHR-bestuurscomité Internationalisering en
Ontwikkelingssamenwerking

CAPEX

The Higher Education Coordination Agency (Brazilië)

CNPq

The National Council for Science and Technological Development
(Brazilië)

DHO

Databank Hoger Onderwijs

EHEA

European Higher Education Area

EURASHE

European Association of Institutions in Higher Education

Flamenco

voor de vzw worden in de tekst volgende benamingen gebruikt:

- Flamenco (verkorte naam bij oprichting, oktober 2008)
- Flanders Agency for Mobility and Cooperation in Higher
Education (naam bij oprichting, oktober 2008)
- Flanders Knowledge Area (naamsverandering, 12/12/2012)

GPIP

Good Practices in Internationalisation Platform (NVAO)

LLP

Lifelong Learning Programme

NVAO

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

TOI

Transfer of Innovation

VLHORA

Vlaamse Hogescholenraad

VLIR

Vlaamse Interuniversitaire Raad

VLIR-UOS

Secretariaat voor Universitaire Ontwikkelingssamenwerking

VLUHR

Vlaamse Universiteiten- en Hogescholenraad

Colofon

Het jaarverslag 2012 van Flamenco /
Flanders Knowledge Area vzw is gepubliceerd
in elektronische versie en is als download
beschikbaar op de website:
www.flamenco-vzw.be

Een beperkte oplage gedrukte exemplaren
is beschikbaar. Deze drukwerken worden
verdeeld aan de leden van de vzw en aan de
(financierende) overheden.

redactie

Bernadette Allaert
Simone Goetschalckx

vormgeving

Deltacom

brandfoto's

Philippe Reynaers

illustratiefoto's

Vlaamse hogeronderwijsinstellingen

verantwoordelijke uitgever

Piet Van Hove, voorzitter raad van bestuur
Ravensteingalerij 27 - bus 6, 1000 Brussel

T. + 32 (0)2 792 55 19

F. + 32 (0)2 211 41 99

www.flamenco-vzw.be

D/2013/12.812/1

uitgave: 13.31

JAARVERSLAG 2012

Flamenco / Flanders Knowledge Area vzw

Ravensteingalerij 27

B-1000 Brussel

T. + 32 (0)2 792 55 19

www.flamenco-vzw.be

FLAMENCO
FLANDERS KNOWLEDGE AREA